

בדרכי אבותינו

עלון שבועי שע"י תלמוד תורה 'עתות חיים' לבני תורה ק"ק תימן יע"א
בនשיאות מון הגאון רבי יצחק רצאבי שליט"א

רוח' הרואה 2 אלעד, ישראל. טל: 03-9097022

הגיליון מופץ בכל בתים היכנסת ק"ק תימן בעיר אלעד ועוד..

פנוי הלכה

נכעא בעמוד השלישי
משולב עם מהלכות אבותינו

ואלה שמות בני
מוחה"ר אברהם נדרכ' וצ"ל
בחיבורו 'פתחון טוב' כתוב שני
ראשי תיבות על פס' זה, וזה
אחד מהם:
וחייב אדם למלול הבן שעלה
מיחלץ וילמדו תירעה
בטעמיה ניקודותיה יסודתיה.

בנתיבי החינוך

הרוב אליהו נהרי שליט"א מנהל הת"ת

אהיה אשר אהיה (שמות ג, ד)
מובא ביליקוט מדרש תימן: אהיה אשר אהיה (שמות ג, ד) אהיה עמכם בצהה הזאת
אהיה עמכם בצהה אחרת כגון שעבוד מלכיות. אמר לפניו, רבש"ע מה אני מזיך
לهم צרה אחרת דים בו. איל',יפה אמרתכה תאמר לבני ישראל (שמות ג, ד) אהיה
שלחני אליכם.

ד"א. נגלה עליו באיה, שבזכות ה' חומשי תורה אני גואלם מיד. טול ראשיות
כמנין אהיה, ב'ית מבראשית, ו'ז' מזאלה שמות, ו'ז' מוקרא, ו'ז' מן וידבר, אל"ף
מאלה הדברים, בן א' מאברהם, י"ד מיצחק, י"ד מיעקב כמנין אהיה שבזכות
נגאלין מיד: עכ"ל.
ובתורתינו הקדושה מצינו עוד כמה וכמה מקומות שה' ב"ה הסכים לדעת אנוש בין
אם הוא יחיד או רבים. אלא שהשאלה נשאלת, וכי עלה על הדעת שה' יתברך לא
ידע זאת מתחילה? וא"כ מדוע היה צריך לכל זאת ועוד לכתבה בתורה, היה
מתחלת אומר למשה, אהיה שלחני אליכם.

ונראה שהרבה טעמים לדבר. הראשונה, מפני שריצה לתן שכר למשה בדרך שמצינו
באברהם אבינו ועד. ועוד שיראו ישראל דאגת מהנים המרומים כיצד חשב עליהם גם בדברים אלו. ועוד למד דעת לאדם
שלא כל דבר אמיתי זמנו כל היום, ר"ל, גם כאשר רוצים לומר דבר אמיתי ונכון צריך למצוא את הזמן הנכון לאמרו. ואפשר
لتת עוד טעמים רבים לזה ואcum"ל.

ומתוך דברים אלו ניתן להקיש לחינוך הילדים לכמה פנים מעולים. האחת שיש פעמים שצריך לתת ליד לומר את הדבר גם
אם אין ידועים את הסיבה, דבר זה נותן קשר טוב בין הילד למאנכו ובכלל לשוחח עם הילדים תמיד ובפרט בגין ההתเบורות
הוא דבר נחוץ וחלק מההצלחה של הילדים. ועוד שהוא גם עוזר לילדים יותר את הדברים שאנו רוצים שידעו וגדול דיבור
מהדורות פ"י כמו וכמה כmoboa בספריהם (אגב אורחא. עזה טובה לזכור לתלמידים שווורים למחנים ואינם זוררים, לחזור בקלה
רַם שישמעו לאוני על כל דבר ארבעה פעמים).

גם למדנו שלא תמיד טוב לומר את כל מה שאנו יודעים בפעם אחת, ר"ל, כגון יلد ששרה כמה פעמים בכמה דברים, לא
להזכיר לו כל מה שעשה, מפני שהוא מייאש אותו לעשות תשובה, ועוד שהאמון שלו בנו עלול להיפגע.

גם יש עת לכל עניין, לא מיד כשהילד סורח עירק להוכיחו, לעיתים הוא מבין בלבד וכבר מעצמו עושה תשובה מעין מה שאמרו
חו"ל אם ראת תלמיד חכם שחתא ביום אל תחרה אחריו בלילה שכבר עשה תשובה. ועוד שפעמים העיתוי לא מתאים
להוכיחו כוגן, אם זה בפניו אחרים אפילו אחיו, או בשעת כעס של הילד או של המהנן. ובפעמים זה שוכחים אותו מיד, מצוי
שהוא מרגיז שחו"ז מ Chapman' אותו. ולאידך גיסא כאשר הוא רואה שלא הוכיחו אותו על הפעם הראשונה ולפעמים עושה עצמו
כאילו שזה הפעם הראשונה שסרת, ובמקרה כזה כדי להשמע לו שאנו יודעים שהוא לא הפעם הראשונה ונאמר לו 'עשה כבר
זאת כבר פעם בזמן פלוני', ולא כדי למן הרבה פעמים שעשה מಹשבות דלעיל, מעריך לטובה את מהןבו.

וראשית לכל נתפלל לפני אהיה' שהיה עמו תמיד ויתקנו בעיטה טובה מפלפני, ונזכה שככל בנינו יהיו ת"ח צדיקים ויראים
uosim רצון קומו בשמחה באהבה ובתמים כאבותינו הקדושיםacci"r.

אשריהם תלמידי עטרת חיים, הלומדים תורה אל"ים חיים, במסורת אבותינו הנאמנים, נקי מחורף
בשעה וונגשימים מרובים, על אף הווים עדין בקורואנים ישנים. ה"ר שוטט במחוה לדברי התנא
אם מקיימה מעוי סוטה לקיימה מעוטר, וקיים הנטחן מהורה קברינטה של העיר,acci"r.

מחידושי רבוטינו

ואלה שמות בני ישראל הבאים מערימה את יעקב איש וביתו באו. (שמות א, א) וכל שמות בני ישראל הבאים. חוץ לדרשו את הפסוק הזה, לכמה מיעוט ולכמה עניים. נזכיר קצת מהם.

"ואלה". ר"ת וחיב אדם לחזור הפרשה. "שמות" שנים מקרא ואחד תרגום. וטעם הקרייה שמות הוא כי נאמר באיו (כח, כ), או ראה וספרה הבינה גם קקרה. וספרה, הבינה, וגם קקרה, הר' ג' פעמים.

גם שמענו צווי המצוות ג' פעמים. תחילת בחר סיני, פעם ב' באוהל מועד, פעם ג' בערבות מואוב, הר' ג' פעמים. וכנגן צוונו ח'יל (ברכבות ח, א), לחזור על הפרשנה שמות.

וגם רמזו כל הפסוק הזה על המילה. "ואלה" וחיב אדם למול הבן. "שמות" שפה מילדת ואם תלד. "בני" במוחלנה נאה ימל.

וכן כל הפסוק נרמז על המילה, כי בזכות המילה ישראל יוצאי מ惶לות, שנאמר (זכריה ט, יא) גם את בם ביריתך שלחתי אסיך מבור אין מים בו. ובמצרים לא נגאלו אבותינו, אלא בזכות דם פפח ודם מילה. עד שמעתי רמזו על השבת בפסוק זה. "ואלה" וחיב אדם לשמר השבת. "שמות" שבות מעסקים ולמוד תורה. כמו שאמרו ח'יל (ירושלמי שבת פט"ז ה"ג) לא נתנו שבתוות ו"יט, אלא לעסוק בהם בתורה. וכשיש שמירת שבת ההלכתה, אז ישראל נגאלין מהר. כמו שאמר ח'יל (שבת קיח, ב) אם ישמרו ישראל שתי שבות ההלכתין, מיד הם נגאלים, שנאמר (שמות לא, טז) ושמרו בני ישראל את השבת לעשות את השבת לדורותם ברית עולם. ונזכר בפסוק הזה פעמים מלת "השבת" לרמזו על זה. והפסוק מסיים לדורותם ברית עולם. לדורותם חסר, קרי בה "לדורותם" מלשון דירה. שהשכינה תזרור אתכם, ואו נגאלין מלה.

מי בתמונה?

בין הפוטרים נכונה יוגאל פרץ

גם בזכות עסק התורה שנרמזו בפסוק זה (כמו שהובא לעיל), ישראל נגאלין. כי כשהאדם לומד תורה לשם, ופירושה שהיא תורה שביע"פ, אז הוא מקיים מצוותיה, ובלימוד התורה ובקיים המצאות תבאה הגאולה. וגדולה מאד שמירת השבת, עד שאמרו ח'יל (שבת קיח, ב) שכל מי שהוא שומר שבת ההלכתה, אף הוא עובד ע"זankanosh molhan. לו. שנאמר (ישעה נו, ב) אשר אנוש יעשה זאת ובן אדם יחזיק בה, שומר שבת מחללו ושומר ידו מעשות כל רע. אל תקרי מחללו, אלא מחול לו.

והלשון קשה מאד, וכי מפני שהוא שומר שבת מחולין לו על עון ע"ז, והלא עון ע"ז הוא חמור מאד, שכל מי שהוא מודה בע"ז הוא כופר בעיקר. ועוד קשה, הנה נאמר בתורה (דברים י, ז) האל הגדל הגבור והנורא אשר לא יsha פנים ולא יקח שוד, ואמרו ח'יל וכי מה שיקשוחד לפני הקב"ה והלא הכל שלו, אלא שאיננו לוקח שוחד המצואה במקום העבירה, אלא נותן שכר על המצואה, ונפער מהאדם בשבייל העבירה.

אלא שכל מי שהוא שומר שבת, אפילו שהוא עובד מתחילה ע"ז, סוף סוף באמצעות שמירת השבת ובזכותה הוא עובד את הע"ז, ושב מהטאו ובזה מחול לו. כי השבת היא מעידה על אהדרתו יתברך ואלדיותנו, וההוא בראשת העולם יש מאין, והוא האלוד' על הכל, והכל שלו.

וגם לפניו שתרנתן תורה, הייתה השבת ידועה וגוזלה במעלה, שכן אמרו ח'יל, שוסף הצדיק הנציג שמירת השבת גם במצרים, כאמור על פסוק (בראשית מה, יג) והגדתם לאבי את כל "כבוד" במצרים, שהיא פותח האוצרות רק בששת ימי החול, ובשבת היו סגורים. ולפיכך מלת "כבוד" מלאה ויין, לרמזו על זה שהאותרות היו פתוחות רק בששת ימי החול.

וכן ישראל לא היו עובדים בשבת במצרים, כמו שפירשו ח'יל (אבודרם, הובא בעז ח'ים) על מה שאנו אומרים בתפילת שחרית של שבת, "ישמח משה במתנת חלקון", שם רביינו ע"ה אמר לפרעה, שהוא צירך לתת מנוחה לישראל יום אחד בשבוע, ובחר לו יום השבעי, וכיון שנצטו יישראל על השבת, שמח מה רביינו שהוא שבחר לישראל במצרים, והוא ישמח משה במתנת חלקון.

עד יש רמזו בפסוק זה, שר"ת שמות בני ישראל הוציאו את תברך ואלדיותנו, ישראל יוצאי מהשבה, והובילו מה שזכרנו מצות שבת ומיצות מילה שנקרו אוט, ישראל יוצאי מהשבה, הדינו שנגאלין וניצולין מ惶לות, שבזכותן הקב"ה גואל אותם, ובונה להם בית המקדש בחינוי ובימינו אמן.

ובפרשנה זו את הרבה רמזים על הגאולה האחרונה שתהייה בein הראשונה, כמו שאמרו במדרש (ב"ר פ"ב כג) מתוך ה' דברים נגאלו אבותינו מצרים, מתוך צרה, מתוך תפילה, מתוך ברית אבות, מתוך תשובה, מתוך הקץ.

מ מתוך צרה, שנאמר (ב, כג) ויאנו בני ישראל מן העבודה וויעקו. מתוך תפילה, שנאמר (שם) ותעל שועתם אל האלדיים מן העבודה, (שם כד) וישמעו אלדיים את נאקותם. מתוך ברית אבות, שנאמר (שם) ויזכר אלדיים את בריתו את אברהם את יצחק ואת יעקב. מתוך תשובה, שנאמר (שם כה) וירא אלדיים את בני ישראל. מתוך הקץ, שנאמר (שם) וידע אלדיים.

ועתידיין להגאל מתוך ה' דברים. מתוך צרה שנאמר (תהלים קו, מד) וירא בצד להם. מתוך תפילה, שנאמר (שם) בשםינו את רנותם. מתוך ברית אבות, שנאמר (שם מה) ויזכר להם בירונ. מתוך תשובה וرحمם, שנאמר (שם) ונחם ברוב חסדי ויתן להם דרכם. מתוך הקץ, שנאמר (שם מו) הוישענו ה' אלדיינו וקבענו מן הגויים להזדהות לשם קדרך להשתבח בתהלהך אמן.

(רבינו חייא אלשיך עמי כ"א)

פתרונות 'יחי'
אחדה חידה! עירו (בראשית מט, יא)
שפירושו חמור בר.
הזכה בהגלה: יהיא משתקי.
מי בתמונה: הרב שלמה פנחס.
הזכה בהגלה: מי שהכל שלו.

למה זיהו!
כמה וכמה בלע
אר אחד בלע
בצורה שונה
בין הפוטרים לבין יוגאל פרץ

לעלי' נשמת
סעדייה בן מנצור ז"ל, רפאל בן סעדיה
וז"ל, משה בן סעדיה ז"ל, תנכ"ה

לוז"ק
תומר ישראלי בן יעקב
ואודליה בת מנשה

לרפואת
רדה בת עוד
תחי' בשכחה ע"י

מהליכות אבותינו

לעקר – מה שכינם אומרים לעקר.

השתדכות חתן וכלה ומה עושים אם חזרו בהן

אופן ההשתדכות בין איש לאשה אצל אבותינו הקדושים, פחות או יותר נעשה בכל המחוות רומה. נעלם את שכתב בש"ת הרש"ז עמי ע"ג על מוחום, וו"ל: המנהג במחו ביצה וסבירותיה הוא, כשהציגים כל נער ונערה לפרקים מתחילה הורים לחשוב על מיציאת בת זוג או בן זוג מתייעצים הורים ביניהם איזו משפה ראוי לכבודם ומשתדרים למצוות את המשפחה המתאימה למיעדים מכל מקום אין מקפידים אם בת ת"ח נישאת לאדם שאינו ת"ח או ת"ח ישא בתו של אדם שאינו ת"ח. הדבר העיקרי הוא שאין במשפחה פגם או פיסול כל שהוא חס וחליל.

לאחר שהחליטו על בת המשפחה הרואה שלוחים שניים או שלושה איש מנכבדי העיר או הקהילה אל אותה משפחה הנראית להם. אוטם נכבדים מתקבלים בסבר פנים יפות ובכבוד הרואו. ואז מתחilibים בדברי תורה ווכחו של אבי הנבאים משה רבינו ע"ה עד שציגים לפוסקים המתאימים לעניין מהשםasha לאיש וכן בית והון נחלת אבות ומוהאasha משכלת ומתקן השיחה הורי הנערה מבינים שהמדובר בבתם ולאחר סיום דברי הנכבדים מצפים כולם לתשובה מאת הורי הנערה אם העניין חובי או מחייבים את דבריהם של הנכבדים בכבוד ובמלת "אהלא וסהלא" שפירוש מה טוב ומה נעים ברוחם הבאים. לאחר מכן מכין אבי הכלדה הנערה נשאל על ידי הנכבדים מהם התנאים שהוא מבקש מעת החתנה. לשם בידור מבקש אבי הנערה משאו של עשרה גמלים מומרת הארץ ועוד משאו של כמה סוסים מצרכים לצורך החתונה, וכן מלובשים ותכסיתים וכיוצא באלה הכללי לפי מנגנון המקומות, המכובדים נטלו רשות מאבי הנער שאם יגיעו לידי הסכם עם אבי הנערה החלTEM מחייבת.

הנערה לאחר אותו לילה היא נקראת בשם "מכטבה" כלומר ידוע לכל אנשי המקום שהיא מיוחדת למי שהוא אותו לילה והוא נקרא "לילת אלכטבה" כלומר לילה של התנאים אין מזיכרין שהזוכין או אוירוסין כדי שלא לחיב הנערה בגט אם חיזי מי שהוא מהצדדים מתחרط במנידה ואחד הצדדים מתחרط אם החרטה מצד החתן הוא שלוחה בידי שני אנשים הורעה בעל פה שאינו חף בנערה ומצרף לה שמלה חדשה ושאר מתנות קטנות כדי להפיס דעתה, בגין הדבר אם הורי הנערה מתחרתוים שלוחים אנשים או אף הולכים הם בעצםם להורי החתן ומגיינים לידי פisos ומוטרים זה ליה בלב שלם, אבל אם לא הייתה שום חרצה אז קובעים את ומן החתונה למועד מסויים. בהגיע הום שבוע ימים לפני החתונה בבורק אחריו תפילה שהריה מודיעים בבית הכנסת שהחתונה תיערך ביום פלוני ואו החתן מביא לבית הכנסת דברי מתיקה לציבור כגון תمرים וצמוקים, ונותן להרב בבורק שמן וך משובח. הרב עומד ומזכיר בפני כל קהל בית הכנסת ואומר אלו השידוכים במקומות הקדושים מאת פ"ב' פ' על תנאי ומדגישים ומהמרים מאי בהdagת המילה על תנאי שמא חיזי יארע משחו שעיבב ושלא הצריך לקבלת גט ואז תפסיד בתובתה ממאותים למאהמנה, בשעה זו הנשים פורצות בקהלות צהלה ומשמעיות קול תרועות בגזרן דבר המஸמל לאות שמחה ושנון, באותו יום אבוי הכהלה שוחט כבש אחד או שנים הכל לפי יכולתו. הכבש הזה מעין כפירה. כמו בגין החתן אבוי ואמו עורכים ובח לאותו ערבית. עכ"ל.

וכتب מrn הגרא"י רצאבי שליט"א בעניין יצחק' אבא"ע סי' ר"ה אות נ"ט ד"ה אם וו"ל: אם אירע שחזרו בהם אחרי השידוכים, צד החתן או צד הכללה, מאיזו סיבה שתהיה, אין מקפידין בקהילותינו כלכך, שהכל תלוי במזל מאיו יתרך. ועיין כי"ב לעיל סעיף ו'. רק יש מקומות שנגנו לשלם לצד הכללה סכום מסוים דמי בשטה מביטול ההתקשרות וועין בית שמואל בהלכות קידושין סימן נ' ס"ק י"ד בשם מהרי"ק דאפיקו לא התנו על כסם, קרוב הוא בעניין דחיב לשלם דמי הבושת והביאו השת"ז שם ס"ק כ"ג. אמנם עיין באוה"פ שם דף קכ"ד שרבים חולקים עלייו, וע"ש ברף ק"ו. עוד כתוב הבית שמואל בסימן ט"ל ס"ק י"א שאם נמצא בה מום מן המומים הפטולים בנשים, כגון ריח רע וכו', יכול לבטל השידוכין ופטור ללא כס יעד"ש, והעל זה השתייל ותים שם ס"ק י"ג. ומנהג מחוז ביצה לשולח לה מתנות להפיס דעתה, בגין בש"ת הרש"ז דף י"ד. ויש מקומות שנגנו שmpsיד החתן מה שללים כבר בשעת השידוכין (דהיינו ה"שרט", עיין ל�מן הערכה ס"ט ד"ה ומהר"ש). ואם צד הכללה הם שחזרו בהם, מחזרים לחתן מה שללים. ועיין בשלוחן ערוך סימן נ' סעיף ד'.

בדרכיהם אתה לך....

שכינה על מי שורה?

המעשה היה בירושלים בזמןו של הרב המקובל רבי אברהם עדס זצ"ל נפטר בשנת התרפ"ז. פעם אחת שאלו הרב מאיר רפאל וצ"ל האם בזמנן היה יש אדם שתשרה עליו שכינה. לאחר מכן אמר לו, אומר לך ותשמר זאת בסוד. בזמן שהיית שליה אמר לו הרב עדס אין בהדור הזה מי שתשרה עליו שכינה. לאחר מכן אמר לו, אומר לך ותשמר זאת בסוד. בזמן שהיית שליה ציבור בבית הכנסת על שם חגי אדוניה ע"ה בשכונות הבוכרים ביום הכיפורים, אחרי חורת מוסף כשבועות שלוש פסיעות לאחורי. ראייתי איש אחד מעיר תימן שהיה מסתיר ומעילם את עצמו כ אדם פשוט ומכהן כשמש בית הכנסת, ועמדו אש מהות על ראשו, ובאותה שנה הסתלק אותו צדיק לעולמו. אני משער שבודאי צדיק זה זכה לרוח הקודש. זכותו תעמוד לנו ולכל ישראל.

ולבניכם ספרו עמי קיב"ב. מתוך רוחן אור תורה אב התשנ"ה

לעiley נשות חיים בן יהיא נהרי ז"ל, אודיאל אהרן בן אליהו פרץ ז"ל,

דוד בן סעד בשאריה ז"ל, יוסף בן יהיא נהרי ז"ל, ר' אברהם בן יצחק דוד טביב ז"ל,

יפה בת יהיא נהרי ע"ה, תנצב"ה

חכמי תימן

הרבי סעדיה גאון טלומע תערנשא
צ"ל
חי לפניו כמאה וחמשים שנה
בעיר רצאה, וחיבר ספר
העסק בהלכות וטעמי.
תנצב"ה

מכצע לוידיס בהתמצה, בכת
ונכטלמו תורה אשר מתקיים
בתוקפה זו לכל תלמידי
היכיות, צו נဟרלה גפרסיט
סת חומשים גזולים תורה
אבות ה תלמידים המתמצאים
אהרן נהרי נ"י כיתה ג'
אשריכם תלמידי חכמים...

הודות...

הברכה...

ליידיע חיקרים והאוחלים אשר
ונתנים יד רחנה, למן חזק
מסורת אבותינו העאמנים,
להחויריה בעזן קדושים, ולעשות
רעונם השארועם
בעילום שם
יה"ר שיתמלאו כל משאלות
לכם לטובה, ויזנו תמיד להיות
מן הנועצים, בשפע רב לא גובל
ומייצרים, ותשורה הנבראה גלגולים
ברוחניות ובלגשיות לעולמים,
אל"ר

הערות האורות ותשובות להידוק
וינוון לשולחן לפקס: 03-9130000
או במייל:
e0504150896@gmail.com

תפארת בניים

להתרגש כל פעע מהחדש! ילדיים בגילאי 5-4-3 על
לקראת ס"ת בפרשת ויחי' יכניין' כמנהג אבותינו
הקדושים, הלא הנה הילדיים הצדיקים:

דוד נהרי נ"י אליהו חסיד נ"י שמעון דחובש נ"י בניה נהרי נ"י
שלום מושך נ"י מאיר דחובש נ"י שלמה מעטוף נ"י.
יה"ר שיגלו במלות התורה והיראה בזרן ישראל סנא, ויהו
תלמידי חכמים נכוונים ויזועים, מאירים בתורה וממעשים טובים
כאוכתינו הקדושים והטהורים.

תלמידי' ניתא ל' חוגגים בס"ד סיומי פרשות. אשריכם תלמידי' חכמים...

עטרת חיים

על שם תורה ק"ק תימן - אלעד
רחל הרואה ט 2 טל: 03-9097022
בשאולות ובוונותיו מון האמן דבוק בזק' שליטא
בארשת הרב אלולו דבורי שליטא

לק"

זה הזמן להוסיף בקדושה, בתורה וביראת שמים טהורה וצופפה,
עם שמיירת מסורת אבותינו הקדושים.

הודעה בדבר רישום לשנת הלימודים תשפ"ג

הננו להודיע לציבור בני תורה כי נפתחה ההרשמה
לשנה"ל תשפ"ג הבעל"ט
לגני הילדיים גילאי 3-4-5-6
לכיתות התלמוד תורה

יש להציג
בצלים ת"ז
של שני ההורם
صفה

ב'עטרת חיים' שומרם על קדושת הילדים
בסבוז הצעירות למוסדות, לנושאים חדשים
פרטים בפלי': 050-4150896

יש להגיש למזכירות הת"ת רחל הרואה, או להתקשר טל: 03-9097022

אין בהרשמה התחייבות לקבלת התלמיד | קבלת התלמיד מותנית באישור ועדת הקבלה

לזש"ק
יובל בן דוד
ורות בת זכריה

לזש"ק
שלום בן יעקב ומירב
טליה בת מנשה